

Toelichting bij de controlesystematiek INTERREG IV-B, IV-C en ESPON 2014

Inhoudsopgave

1	Controlesysteem Structuurfondsen en INTERREG	2
1.1	Controlewerkzaamheden	2
2	Wettelijk kader	4
2.1	Normenkader	4
2.2	Nationale regels.....	5
2.2.1	Archivering	5
2.2.2	Aanbesteding	5
2.2.3	BTW.....	5
3	Procedure aanmelding	6
3.1	Werkwijze	6
3.2	Meer informatie	7
3.3	Contactgegevens.....	7

1 Controlesysteem Structuurfondsen en INTERREG

INTERREG kent, zoals alle Europese subsidieprogramma's een uitgebreide controle- en verantwoordingssystematiek. De deelnemende lidstaten van de INTERREG B- en C-programma's zijn verantwoordelijk voor het rechtmatige en doelmatige gebruik van de Europese financiële middelen. Namens Nederland draagt het ministerie van IenM die verantwoordelijkheid.

Uitgaven gemaakt in het kader van INTERREG-programma's ondergaan meerdere controles op verschillende niveaus.

De eerstelijnscontrole

De eerstelijnscontrole is een controle die plaatsvindt op projectniveau. Hierbij worden alle projectuitgaven gecontroleerd op hun wettigheid en subsidiabiliteit. Elke projectdeclaratie van elke partner moet vergezeld gaan van een oordeel omtrent de juistheid en de rechtmatigheid van deze declaratie door een controleur.

Tweedelijnscontrole

Systeemgerichte controle aangevuld met steekproeven door de Auditautoriteit. Voor veel programma's wordt deze tweedelijnscontrole uitbesteed aan een internationaal opererend accountantskantoor (coördinatie vindt plaats door de auditautoriteit en een group of auditors bestaande uit vertegenwoordigers van de diverse lidstaten);

Derdelijnscontrole

Het gaat hierbij om controle door Auditautoriteit bij de afsluiting van het programma.

Het is van belang te beseffen dat naast het formele controlesysteem projecten ook nog onderwerp kunnen worden van een controle door de Europese Commissie (DG Regio). Bewijsstukken kunnen dus in verschillende fases van een project worden opgevraagd, zelfs tot na afsluiting van het programma . De bewaartermijn van bewijsstukken is daarom langer dan de Nederlandse regelgeving voorschrijft.

Deze toelichting gaat vanaf dit punt nader in op de uit te voeren controles door de eerstelijnscontroleur.

1.1 Controlewerkzaamheden

Voor een specificatie van de uit te voeren werkzaamheden wordt verwezen naar de websites van de programma's.

De controleur dient de (eind)verantwoording te voorzien van een verklaring en een controleverslag. De verklaring heeft betrekking op de juistheid, volledigheid, tijdigheid en rechtmatigheid van de in de (eind)verantwoording opgenomen subsidiabele uitgaven en de financiering van het gehele project. De hierbij behorende tolerantie bedraagt 1% van de totale subsidiabele uitgaven met een betrouwbaarheid van 95%.

Naast een verklaring dient ook een checklist te worden ingevuld die als handreiking gebruikt kan worden voor een controleprogramma.

De verklaring inclusief het volledige controleverslag, dient door de projectverantwoordelijke bij de (eind)verantwoording te worden gevoegd.

Algemene voorwaarden (eind)verantwoording

- De eindverantwoording is volledig en juist ingevuld.
- De eindverantwoording is rekenkundig juist.
- De eindverantwoording stemt overeen met de onderliggende administratie en overige bescheiden van de projectverantwoordelijke en/of projectuitvoerders.
- Alle in de eindverantwoording verantwoorde uitgaven zijn rechtmatig, d.w.z. voldoen aan de in de subsidiebeschikking vermelde voorwaarden en de onder hoofdstuk 2 vermelde regelgeving.
- De aan het project toe te rekenen ontvangsten zijn op de subsidiabele uitgaven in mindering gebracht.
- De cofinanciering is volledig opgenomen.
- Het project wordt/is volgens het goedgekeurde plan uitgevoerd c.q. wijzigingen in de uitvoering op de binnen het programma afgesproken werkwijze worden/zijn geautoriseerd.

De rapporteringtolerantie bedraagt 0%, omdat alle geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten moeten worden gerapporteerd.

Verdere documentatie

- Compendium of First Level Control Procedures in Territorial Cooperation (<http://www.interact-eu.net/>)
- Handleidingen en factsheets op de websites van de betreffende programma's.

2 Wettelijk kader

2.1 Normenkader

Het te hanteren normenkader voor de taak van de eerstelijnscontroleur, voortvloeiend uit artikel 16 Verordening (EG) nr. 1080/2006 en artikel 13 Verordening nr. 1828/2006, wordt gevormd door de Europese en nationale wet- en regelgeving en de daarop volgende wijzigingen. Voor de eerstelijnscontroleur zijn dit:

- De bij de subsidieverlening verstrekte (algemene) subsidievoorwaarden en bijbehorende rapportagevoorschriften;
- Nadere bij de beschikking tot subsidieverlening en in andere correspondentie betreffende de subsidieverlening aan dit project gestelde specifieke voorwaarden;
- Geconsolideerde versie van het verdrag betreffende de Europese Unie en het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (2008/C115/01, 29 mei 2008);
- Verordening (EG) nr. 1080/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling;
- Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds;
- Verordening (EG) nr. 1828/2006 van de Commissie van 8 december 2006 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 1083/2006 en Verordening (EG) nr. 846/2009 van 1 september 2009 ter wijziging van Verordening (EG) nr. 1828/2006;
- Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten;
- Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten;
- Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen, Wet van 31 maart 1993, Stb. 212;
- Besluit Aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (BAO), Besluit van 16 juli 2005, Stb. 2005, 650;
- Besluit aanbestedingen speciale sectoren (BASS), Besluit van 16 juni 2005, Stb. 409;
- De Europese mededingings- en staatssteunregels (o.a. de-minimis);
- Het communautair en nationaal milieubeleid;
- De Vogelrichtlijn, Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand;
- De Habitatrichtlijn, Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna;
- Algemene wet bestuursrecht (1 juli 2009);
- Guidance document on management verifications to be carried out by Member States on operations co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund for the 2007-2013 programming period (COCOF 08/0020/04-EN);
- De (interne) regelgeving van de organisatie van de projectverantwoordelijke. Denk daarbij onder andere aan rechtmatigheidsregels zoals de vastgelegde aanbestedingsregels (die per definitie de Europese aanbestedingsregels volgen);
- Alle overige van toepassing zijnde horizontaal werkende richtlijnen.

De Europese verordeningen kunnen worden nagezien via de website <http://eur-lex.europa.eu/nl/>

2.2 Nationale regels

Er zijn in Nederland (vooralsnog) geen nader uitgewerkte nationale regels met betrekking tot subsidiabiliteit. Nederland heeft er dus voor gekozen de EU-regels en programmaspecifieke regels niet nader aan te scherpen.

Wel vraagt IenM speciale aandacht voor de volgende onderwerpen:

2.2.1 Archivering

In verband met mogelijke nacontroles door de Europese Commissie, moet elke organisatie die deelneemt aan een INTERREG-project ervoor zorgen dat documentatie voor de verantwoording tot 5 jaar na de *afroending* (2015-2016) van het betreffende programma eenvoudig terug te vinden is. Houdt u daarom rekening met een bewaartermijn van tot zeker 2021.

2.2.2 Aanbesteding

De aanbestedingsregels van de Europese Gemeenschap gelden voor opdrachten die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met subsidies uit de Structuurfondsen. Inschrijvingen op aanbestedingen dienen objectief te worden beoordeeld en in bepaalde gevallen moet de gunning ervan worden bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen. Subsidies uit de Structuurfondsen zullen worden teruggevorderd indien achteraf blijkt dat de aanbestedingsregels niet in acht zijn genomen.

De EU-verordeningen zijn van toepassing op de volgende soorten opdrachten:

- Werken
- Diensten
- Leveringen

De drempelbedragen verschillen per opdrachtgebied. Bovendien verschillen de drempelbedragen voor een volledige Europese aanbesteding per categorie.

Voor opdrachten onder de bovengenoemde drempelbedragen kunnen uit hoofde van de nationale wetgeving andere procedures gelden. Omdat de nationale regels per lidstaat verschillen, moeten de hoofdpartners ervoor zorgen dat alle partners de in hun land geldende regels toepassen.

In het geval van Nederland zijn er geen grenzen vastgesteld onder de Europese drempel van € 193.000. Een uitspraak van de Europese Rechtbank gebiedt echter dat bij projecten met een duidelijk grensoverschrijdend belang (dus bij INTERREG-projecten) de aanbesteding '...transparant, objectief en non-discriminatorisch te worden uitgevoerd.' Er wordt hier door het JTS en de Zelijsncontrole ook scherp op gelet.

U wordt daarom aangeraden ook beneden de drempel zo transparant mogelijk te opereren en het liefst openbaar aan te besteden. Belangrijk is dat er goed is vastgelegd hoe de aanbesteding is gedaan en op welke gronden de keuze is gemaakt.

2.2.3 BTW

Betaalde BTW mag alleen gedeclareerd worden als deze daadwerkelijk door het project gedragen wordt. Dat betekent dat BTW die verrekend kan worden, incl. BTW die door lagere overheden uit het BTW-Compensatiefonds teruggevorderd kan worden, niet declarabel is.

3 Procedure aanmelding

Voor de INTERREG programma's in de periode 2007-2013 dient iedere lidstaat volgens art. 16 van EU-verordening 1080/2006 een systeem op te zetten voor de validatie en controle van de uitgaven in eigen land. Genoemde controle wordt de eerstelijnscontrole (First Level Control = FLC) genoemd.

Om invulling te geven aan de FLC binnen de INTERREG IV-programma's wijst elke lidstaat de controleurs aan die belast zijn met de controle van de wettigheid en de rechtmatigheid van de uitgaven die worden gedeclareerd door elke begunstigde die aan de concrete actie deelneemt. Voor de INTERREG IV-programma's is besloten dat projecten zelf hun FLC-controleurs kunnen aanwijzen en dat deze door de lidstaten op geschiktheid en onafhankelijkheid worden beoordeeld. In Nederland geschiedt dit voor de genoemde programma's door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) (per land kan de werkwijze verschillen).

3.1 Werkwijze

De werkwijze is als volgt:

1. De programma's hebben criteria opgesteld waaraan de persoon die een FLC uitvoert dient te voldoen. De criteria zijn onderdeel van het standaard goedkeuringsformulier;
2. Bijlage bij het formulier is een beschrijving van de administratieve organisatie van het project, beoordeeld door de eerstelijnscontroleur. Daarin staan de procedures die de projectpartner aanhoudt m.b.t. onder meer de interne aanbestedingsrichtlijnen, communicatievoorschriften, berekening stafkosten, archivering, etc. Dit kan ook vastgelegd zijn op projectniveau in de 'partnership agreement';
3. Ieder project kiest aan de hand daarvan zelf een eerstelijnscontroleur uit en draagt deze ter goedkeuring voor aan IenM. Voor dit laatste wordt het standaard formulier gebruikt dat door het project en de controleur moet worden ingevuld en ondertekend;
4. Een project draagt de eerstelijnscontroleur voor nadat een project is goedgekeurd door de subsidieverstrekker en niet later dan de eerste financiële rapportage;
5. RVO beoordeelt of de persoon in kwestie voldoet aan de gestelde criteria en stelt een goedkeuringsverklaring op;
6. RVO informeert het JTS en eventueel de eindbegunstigde, wie door IenM geautoriseerd is om de FLC bij het betreffende project uit te voeren;
7. Indien echter blijkt dat een aangewezen persoon zijn/haar werk niet naar behoren doet, kan de aanwijzing worden ingetrokken.

Indien er sprake is van een niet-publieke organisatie met een EFRO-budget van meer dan 500.000 euro, dan dient de controle altijd plaats te vinden door een externe accountant RA of AA. Tussentijds mag iemand anders controleren, als de eindverantwoording betreffende het gehele bedrag maar door een externe accountant wordt gedaan.

3.2 Meer informatie

Om richting te geven aan een goede uitvoering van de INTERREG IV-programma's zijn er voor deze programma's handleidingen opgesteld met betrekking tot rapportages, verantwoording en controle. Naleving van deze handleidingen moet resulteren in het op uniforme wijze omgaan met project controles en het uiteindelijk verkrijgen van een goedkeurende eindverklaring voor de programma's. De handleidingen zijn te vinden op de websites van de betreffende programma's:

- INTERREG IVB NWE: www.nweurope.eu
- INTERREG IVB Noordzee: www.northsearegion.eu
- INTERREG IVC: www.interreg4c.eu
- ESPON 2013: www.espon.eu

3.3 Contactgegevens

De stukken kunnen schriftelijk en/of per e-mail worden ingediend bij RVO:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
t.a.v. mw. N. Karjantiko
Postbus 93144, 2509 AC Den Haag

Digitaal naar: interreg@rvo.nl

Voor vragen over de procedure goedkeuring eerstelijnscontrole kunt u terecht bij de contactpersoon eerstelijnscontrole bij RVO: Nancy Karjantiko. Haar contactgegevens zijn:

Bezoekadres: Prinses Beatrixlaan 2, 2595 AL Den Haag
Postadres: Postbus 93144, 2509 AC Den Haag
Mail adres: interreg@rvo.nl;
Telefoon: +31-70-7573477.